

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 619)
industriministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	20. februar 2003

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 28. februar 2003 – dagsordenspunkt rådsmøde (konkurrenceevne) den 3. marts 2003 – vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen fsva. industri-/indre markedsdelen.

Økonomi- og

Erhvervsministeriet

20. februar 2003

Eksp.nr. 62045

/TAF

Rådsmøde (Konkurrenceevne) den 3.
marts 2003

- Industri-/Indre markedsdelen

Samlet notat

1. Konkurrenceevnerådets forberedelse af
forårstopmødet [*](#)

2.a. Rådskonklusioner om fremme af
iværksætterkultur og små

virksomheder [*](#)

2.b. Kommissionens meddelelse
"Industripolitik i et udvidet Europa"

KOM (2002) 714 [*](#)

5. Kommissionens meddelelse om opdatering
og forenkling

eksisterende fællesskabslovgivning KOM
(2003) 71 [*](#)

6. Fællesskabets kemikaliepolitik [*](#)

7. Forslag til Rådets forordning om EF-
patentet - KOM(2000)412 [*](#)

8. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets
direktiv på

selskabsrettens område vedrørende
overtagelsestilbud, KOM (2002)

534. [*](#)

9. Direktivforslag om håndhævelse af
intellektuelle

ejendomsrettigheder [*](#)

1. Konkurrenceevnerådets forberedelse af forårstopmødet

Nyt notat

Resumé

Rådet (Konkurrenceevne) har analyseret Kommissionens forårsrapport, implementeringsrapporten om indre markedsstrategien og Cardiff-rapporterne for at komme med anbefalinger til Det Europæiske Råds topmøde i Bruxelles den

21. marts 2003.

I udkastet til Rådets bidrag understreges nødvendigheden af ny drivkraft for at levere de strukturreformer, som er blevet besluttet i Det Europæiske Råd især i lyset af den usikre økonomiske fremtid. De udfordringer og muligheder, som globalisering og udvidelsen giver for vækst og konkurrenceevne, skal optimeres.

Bidraget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd i Sevilla den 22. juni 2002 besluttede at sammenlægge en lang række rådsformationer, herunder blev de tre rådsformationer indre marked, industri og forskning sammenlagt til Rådet for Konkurrenceevne.

Kommissionen vedtog den 3. oktober en strømligningsmeddelelse, hvorefter Kommissionen efter forårstopmødet i 2003 vil præsentere en ny og revideret strategi for det indre marked, som hvert år i januar vil blive fulgt op med en rapport om status for implementeringen af denne strategi.

Rådet (konkurrenceevne) har analyseret Kommissionens forårsrapport, implementeringsrapporten om indre markedsstrategien og Cardiff-rapporterne for at komme med anbefalinger til Det Europæiske Råds topmøde i Bruxelles den 21. marts 2003.

I udkastet til Rådets bidrag understreges nødvendigheden af ny drivkraft for at levere de strukturreformer, som er blevet besluttet i Det Europæiske Råd især i lyset af den usikre økonomiske fremtid. De udfordringer og muligheder, som globalisering og udvidelsen giver for vækst og konkurrenceevne, skal optimeres.

Konkurrenceevnerådet vil påtage sig en horisontal rolle for at sikre en integreret styrkelse af vækst og konkurrenceevne i forhold til Lissabon-dagsordenen.

Konkurrencedygtige og effektive Europæiske virksomheder

Rådet opfordrer til hurtig implementering af handlingsplanen om forenkling og forbedring af lovgivning, herunder hurtige fremskridt med den interinstitutionelle aftale. Forenkling af lovgivning skal fortsættes på EU og nationalt niveau. Medlemsstaterne og Fællesskabet bør intensivere bestræbelserne på at konsekvensvurdere.

EU skal forbedre rammerne for innovation. Især forskning er vigtig. Europa skal styrke iværksætteriet ved at afhjælpe barrierer og afbalancere risiciene med udbyttet. Der skal lægges vægt på effektiv involvering og konsultation af små virksomheder, uddannelse, stimulering af innovation og teknologioverførsler og tiltag til at tilskynde investeringer og risikovillighed.

Industripolitikken, som er horisontal og handler om rammevilkår, skal tage højde for individuelle sektorer særlige behov og karakteristika. Der skal særligt fokuseres på udviklingen af den industri-relaterede servicesektor.

Rådet opfordrer til, at medlemsstaterne skal forfølge bestræbelserne på at reducere statsstøtte, og orientere støtten mod horisontale formål. Der skal gives prioritet til effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne samt vedtagelse af fusionsforordningen.

Opbygning af den Europæiske videns-baserede økonomi

Bestræbelser på at fremme innovation, forskning og udvikling skal fortsættes især styrket koordinationsmetode vedr. målet om 3 pct. BNP til forskning, mobilitet, netværk og RTD programmer og infrastruktur.

Investeringer i forskning og udvikling skal øges. Kommissionen opfordres til at præsentere en handlingsplan om opnåelse af 3 pct. målet. SMV'ers konkurrenceevne afhænger af innovation. Derfor opfordres medlemsstaterne og Kommissionen til at udnytte potentialet i det 6. rammeprogram og de nationale programmer.

EU skal forbedre rammerne for nye frontlinje teknologier. Kommissionen og medlemsstaterne skal aktivt implementere handlingsplanen for bioteknologi i overensstemmelse med den "road map", som rådet vedtog i efteråret 2002. EF-patentet skal vedtages, og EC/ESA rum-strategi skal vedtages inden udgangen af 2003, og der skal gives prioritet til at øge kapaciteten for videnskabelige bredbånds netværk.

Forbedret markedsadfærd gennem styrket konkurrenceevne og vækst

Et indre marked for tjenester er en afgørende strategisk udfordring for fællesskabet, og Rådet henstiller, at Kommissionens hurtigst muligt præsenterer lovgivningsforslag til at fjerne barrierer for tjenester i det indre marked. Medlemsstaterne skal øge deres indsats med at fjerne de barrierer, som er national kompetence.

Beslutningerne om udeståender i den finansielle handlingsplan skal tages, og gennemførelsen af det, som allerede er vedtaget, skal optrappes. Rådet bekræfter vigtigheden af fuldstændig gennemførelse af lovgivning. Medlemsstaterne skal optrappe gennemførelse af lovgivningen for det indre marked og overholde Barcelona-målsætningen for fortsat at reducere gennemførselsunderskuddet.

Fællesskabet skal accelerere arbejde med nøgleforslag, herunder endelig vedtagelse af udbudsdirektiverne inden udgangen af året. Der skal gives høj prioritet til intellektuelt ejendomsret isæt EF-patentet.

Der skal også findes en balanceret løsning på take-over direktivet. Kommissionen skal præsentere handlingsplanen for "corporate governance" snarest muligt.

Barcelona-målene om integration af energi, transport og kommunikationsnetværk skal gennemføres under hensyn til tjenester af generel økonomisk interesse. Rådet ser frem til Kommissionens grøn bog om disse tjenester.

Rådet vil årligt evaluere konkurrenceevnen og komme med anbefalinger herom til det Europæiske Råd.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om syntese-rapporten.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Formandskabets udkast til Konkurrenceevnerådets bidrag vurderes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet, da forårstopmødet vedrører den åbne koordinationsmetode.

4. Gældende dansk ret

Der eksisterer ikke umiddelbart dansk ret på området.

5. Høring

Udkast til konklusioner er sendt i høring i specialudvalget for tekniske handelshindringer, der blandt andet består af følgende medlemmer: Det Danske Handelskammer, Dansk Standard, Dansk Industri, Dansk Handel og Service, Elektronikindustrien, Forbrugerrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Metalarbejderforbund, FTF, Akademikernes Centralorganisation og Ledernes Hovedorganisation.

Dansk Industri, Forbrugerrådet og Dansk Handel og Service har haft bemærkninger.

Dansk Industri påpeger, at rådet godt kunne være mere selvkritisk om, hvad rådet har tænkt sig at gøre fx i forhold til EF-patentet. Dansk Handel og Service støtter, at konklusionerne fokusere på rammebetingelser for virksomheder generelt.

Dansk Handel og Service stiller sig dog undrende overfor forslaget om industripolitik, som i stor udstrækning fastholder en meget konservativ industripolitik. Dansk Handel og Service mener, det bør fremgå af konklusionerne, at Konkurrenceevnerådet ikke ønsker at gøre EUs erhvervs politik til traditionel industripolitik

Forbrugerrådet mener, det er ambitiøst, men problematisk at bruge kemikalieområdet som test for konsekvensvurderinger. Man kan let ende i en konflikt situation. Forbrugerrådet støtter, at Kommissionen fremmer arbejdet med strategien for tjenester, og at færdiggørelsen af den finansielle sektor er en prioriteret for at styrke konkurrencen.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Udkastet berører ikke umiddelbart lovgivningen eller statens finanser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Udkast til konklusioner har ingen direkte samfundsøkonomisk effekt.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2.a. Rådskonklusioner om fremme af iværksætterkultur og små virksomheder

Nyt notat

Resumé

Det græske formandskab har fremlagt udkast til rådskonklusioner på baggrund af en såkaldt SMV-pakke fra Kommissionen.

Med udgangspunkt i den årlige rapport om medlemslandene og Kommissionens implementering af Charteret for små virksomheder ("Beretning fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af det europæiske charter for små virksomheder" KOM (2003)21) indeholder udkastet til rådskonklusioner en række specifikke anbefalinger til medlemsstaterne inden for charterområderne f.eks. bedre regulering, inddragelse af SMV-er, adgang til finansiering og det indre marked. Samtidig opfordres landene blandt andet til at anvende kvantitative og kvalitative målsætninger for at fremme charterimplementeringen, og Kommissionen og medlemsstaterne opfordres til på frivillig basis at organisere "peer reviews" inden for charterområderne.

Konklusionerne baserer sig desuden på Kommissionens Grønbogen om iværksættere "En iværksætterkultur i Europa" (KOM(2003)27), som Kommissionen offentliggjorde den 21. januar 2003 i forbindelse med SMV-pakken. Grønbogen skal starte en debat om, hvorfor så få starter egen virksomhed, og hvorfor så få virksomheder vokser eller kun vokser moderat. Grønbogen om iværksættere er i høring frem til udgangen af juni, og Kommissionen må forventes efterfølgende at komme med en meddelelse eller handlingsplan.

Rådskonklusionerne er sat på dagsordenen for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 3. marts 2003 med henblik på vedtagelse og åben debat.

Sagen skønnes ikke i sig selv at have konsekvenser for dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Det græske formandskab har fremlagt udkast til rådskonklusioner på baggrund af en såkaldt SMV-pakke fra Kommissionen. SMV-pakken består af meddelelsen "at tænke småt i et udvidet Europa" (KOM(2003)26)

med tilhørende arbejdsdokumenter.

Det centrale dokument i SMV-pakken er den årlige rapport til det Europæiske Råds forårstopmøde om implementeringen af Charteret for små virksomheder. Det Europæiske Råd vedtog i juni 2000 Charteret for små virksomheder som et af midlerne til at nå Lissabonmålet. "Tænk småt først" er hovedprincippet i Charteret, der indeholder ti indsatsområder, hvor der skal gøres en indsats for at tage hensyn til små virksomheders særlige behov.

Den centrale konklusion i Charterrapporten 2003 er, at der er sket lovende fremskridt, men at reformtempoet yderligere skal forstærkes.

Kommissionen fremlagde desuden den 21. januar 2003 i forbindelse med SMV-pakken en grøn bog om iværksættere "En iværksætterkultur i Europa" (KOM(2003)27). Grønbogen skal starte en debat om, hvorfor så få starter egen virksomhed, og hvorfor så få virksomheder vokser eller kun vokser moderat. Grønbogen om iværksættere er i høring frem til udgangen af juni, og Kommissionen må forventes efterfølgende at komme med en meddelelse eller handlingsplan.

I udkastet til rådskonklusioner understreges, at Grønbogen om iværksætteri er startskuddet på en vigtig og omfattende debat om fremtidens iværksætterpolitik. EU har behov for flere iværksættere og flere virksomheder med vækst samt for en koordineret tilgang til iværksætterpolitik, der involverer alle relevante politiske aktører på europæisk, nationalt og regionalt niveau for at skabe et sammenhængende svar på iværksætternes behov. Denne tilgang skal koncentreres om tre søjler:

- at fjerne barrierer for erhvervsudvikling og vækst
- at balancere risiko og belønning ved iværksætteri
- at skabe et samfund, som værdsætter iværksætterånd,

Derefter understreges betydningen af at lære af god praksis, at lade små virksomheder udtrykke deres interesser, uddannelse, reduktion af administrative byrder, lettere adgang til finansiering, information og viden samt overdragelse af virksomhed.

På den baggrund opfordres medlemsstaterne blandt andet til:

- aktivt at bidrage til debatten om Grønbogen for at fremme iværksætterdagsordenen i Europa,
- at styrke implementeringen af Det Europæiske Charter for små virksomheder og at lade sig inspirere af bedste praksis; at lukke forskellene mellem medlemslandene samt at informere om de tiltag de påtænker og til særligt:
 1. at forbedre de små virksomheders mulighed for at udtrykke deres interesser,
 2. at fremme uddannelse i iværksætteri på alle niveauer af uddannelsessystemet og lade sig inspirere af bedste praksis på området,
 3. at forbedre lovgivningen ved at introducere regelmæssig konsekvensvurdering af lovgivning,
 4. yderligere at simplificere og reducere omkostninger og tid ved opstart af virksomheder særligt gennem on-line registrering og udnyttelse af bedste praksis,
 5. at forbedre adgang til risiko- og startkapital for små virksomheder, herunder gennem garantiordninger, venture kapitalfonde og banksektor mikrolån, på områder med markedsfejl ved i højere grad at fokusere på incitament og risikodeling,
 6. at stimulere innovation og teknologioverførsel gennem samarbejde mellem universiteter, forsknings- og udviklingscentre og små virksomheder,
 7. at fjerne hindringer på det indre marked ved at afhjælpe fragmenteringen af det indre marked for tjenesteydelser og overholde de opstillede mål for gennemførelse af direktiver, samt at sikre at nye barrierer ikke bliver skabt gennem juridiske og administrative tiltag,
- yderligere at udvikle kvantitative og kvalitative mål på frivillig basis inden for charterområderne.

Kommissionen opfordres blandt andet til:

- som opfølgning på den offentlige debat om iværksætterpolitikken at fremlægge en passende handlingsplan for iværksætteri ved udgangen af 2003 under fuld hensyntagen til høringssvarene og eksisterende instrumenter og programmer,
- at etablere projekter, overvåge udviklingen og stimulere politikimplementering samt hjælpe medlemsstaterne med at forbedre deres indsats på en række SMV-relaterede områder,

- at skabe grundlaget for fortsat dialog med de små virksomheder og at bevare hensynet til SMV-er i de relevante Fællesskabspolitikker,

- at fortsætte fremskridtene med en effektiv implementering af handlingsplanen for forenkling og forbedring af de lovgivningsmæssige rammer.

Endelig opfordres Kommissionen og medlemsstaterne til:

- at fortsætte arbejdet på frivillig basis med at opstille kvantitative og kvalitative mål med henblik på at integrere deres brug i implementeringen af Charteret,

- at fortsætte med at involvere kandidatlandene i charterprocessen og opmuntre dem til at udnytte god praksis og frivillige kvantitative og kvalitative mål som instrumenter til at opbygge en iværksætterkultur,

- at styrke gennemgangen af udviklingen på nationalt niveau ved at udvælge en række prioriterede charterområder hvert år og afrapportere om fremskridt via indikatorer, således at Rådet (Konkurrenceevne) forud for forårstopmøderne kan vurdere fremskridt over tid og drøfte den fremtidige strategi for iværksætter- og SMV-politik,

- at fortsætte og forstærke deres arbejde med at identificere, benchmarke og udveksle bedste praksis om iværksætteri og charterområderne inden for en mere koordineret og konsistent tilgang samt at etablere synergi med andre relevante fællesskabspolitikker,

- at intensivere spredningen og drøftelserne af medlemsstaternes SMV-politik på charterområderne ved fra 2003 at organisere årlige erfaringsudvekslinger mellem medlemsstaterne samt ved at overveje muligheden for at organisere på frivillig basis "peer reviews" som en gensidig læringsproces.

Rådskonklusionerne er sat på dagsordenen for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 3. marts 2003 med henblik på vedtagelse og åben debat.

2. Europa-Parlamentets holdning

Rådskonklusionerne skal ikke oversendes til Europa-Parlamentet, idet rådskonklusionerne alene skal vedtages af Rådet.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Rådskonklusionerne berører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet der alene er tale om opfordringer til medlemsstaterne. Endvidere baserer EU's erhvervs politik sig på den åbne koordinationsmetode, hvor landene gennem fælles analyseaktiviteter og udveksling af bedste praksis lærer af hinanden, men hvor medlemsstaterne alene er ansvarlige for udvikling og igangsættelse af erhvervs politiske initiativer i de enkelte lande.

4. Gældende dansk ret

Rådskonklusionerne har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

5. Høring

Rådskonklusionerne med tilhørende dokumenter har været i en indledende høring i Specialudvalget for Industri og Regionalpolitisk samarbejde.

Der er modtaget svar fra bl.a. Finansrådet, Dansk Handel og Service, samt Dansk Industri, som alle kan tilslutte sig konklusionerne. Dansk Industri har dog givet udtryk for, at opfordringerne skal koncentreres om færre områder og påpeget, at de anser bedre regulering, uddannelse og adgang til finansiering som de områder, der bør fokuseres særligt på.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke umiddelbart samfundsøkonomiske konsekvenser, men bedre forhold for iværksættere og små og mellemstore virksomheder må forventes at påvirke samfundsøkonomien positivt.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2.b. Kommissionens meddelelse "Industripolitik i et udvidet Europa" KOM (2002) 714

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har fremlagt en meddelelse om "Industripolitik i et udvidet Europa" KOM (2002)714. Blandt andet i lyset af udvidelsen revideres EU's industripolitik, således at den i samspil med andre politikker kan bidrage til at opfylde EU's målsætninger fra topmøderne i Lissabon og Gøteborg om konkurrenceevne og bæredygtighed i et udvidet Europa.

I meddelelsen fremhæves, at EU i lyset af Lissabon- og Gøteborgstrategierne skal forstærke det politiske fokus på de tværgående faktorer, som er de direkte drivkræfter bag industriens vækst og produktivitet. Det drejer sig om innovation, viden og forskning samt iværksætterånd og en bæredygtig industriel produktion.

EU's industripolitik skal fortsat være horisontal og fokusere på at forbedre rammebetingelserne for virksomhederne. Det skal ske i tråd med handlingsplanen for bedre regulering og EU's ny metode til lovgivning i det indre marked. EU's politikker skal integreres bedre for at skabe synergi og sikre, at de bidrager til at forbedre industriens konkurrenceevne – såkaldt screening af deres virkning på konkurrenceevnen - hvilket ligeledes er afgørende for at sikre en bæredygtig udvikling. Det påpeges, at der skal tages hensyn til de særlige behov industrien i kandidatlandene har. Endelig skal den horisontale tilgang kombineres med analyser af dens sektorielle virkninger.

Rådet (Konkurrenceevne) tilskrives en nøglerolle som forum for at fastlægge en "køreplan" for industripolitikens bidrag til Lissabonmålet og i at overvåge fremgangen. Rådet (Konkurrenceevne) skal desuden sikre sammenhæng mellem de forskellige politikker samt vurdere den generelle konkurrenceevne og konkurrenceevnen i de enkelte industrisektorer.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 3. marts 2003 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har fremlagt en meddelelse om "Industripolitik i et udvidet Europa", som behandler fremtidens industripolitik.

De overordnede retningslinjer for EU's nuværende industripolitik blev fastlagt i en meddelelse, som blev vedtaget i 1990. Målet var at skabe rammevilkår for erhvervslivet, som forbedrede konkurrenceevnen og kompenserede for markedssvigt, gennem en række andre fællesskabspolitikker. Den politik er siden blevet finjusteret, men det grundlæggende fokus på rammevilkår er bevaret.

Siden 1990 har EU forandret sig væsentligt. Det indre marked er blevet etableret, den fælles valuta indført og verdenshandelsorganisationen WTO oprettet. Samtidig har EU vedtaget to ambitiøse målsætninger af afgørende betydning for industripolitikken. Det drejer sig om Lissabonmålet fra 2000 om, at EU skal være verdens mest konkurrencedygtige videnbaserede økonomi i 2010, samt EU's strategi om bæredygtig udvikling fra Gøteborg 2001.

Desuden vedtog Det Europæiske Råd i Sevilla 2002 at samle indre marked, industri og forskning i ét Råd – Konkurrenceevnerådet - for at styrke fokus på EU's konkurrenceevne og skabe synergi mellem politikker af betydning for konkurrenceevnen. Udvidelsen af EU i løbet af de kommende år med op til 10 lande vil desuden medføre konkrete udfordringer for EU's industri.

Kommissionen mener i lyset af ovenstående, at tiden er inde til at revidere EU's industripolitik, således at den i samspil med andre politikker kan bidrage til at opfylde EU's målsætninger i et udvidet Europa. Meddelelsen skal skabe debat om, hvordan industripolitikken kan forbedre industriens konkurrenceevne, og hvordan samspillet mellem EU's forskellige politiske instrumenter af betydning for industriens konkurrenceevne kan optimeres. Kommissionen planlægger på baggrund af denne debat i udgangen af 2003 at komme med en beretning og evt. foreslå nye initiativer.

Indholdet:

Meddelelsen indeholder indledningsvist en status over industriens konkurrenceevne, følgerne af udvidelsen, og der opregnes en række industripolitiske udfordringer i et udvidet Europa. Fokus rettes herefter på fremtidens industripolitik – "Vejen frem".

Industriens konkurrenceevne:

Industri forstås i meddelelsen primært som fremstillingsvirksomhed. Selvom servicesektorens andel af den samlede EU-produktion er steget fra 1971-2001, mens fremstillingsindustriens andel er faldet, spiller fremstillingsindustrien en afgørende rolle i vidensøkonomien og servicesamfundet. Fremfor et modsætningsforhold mellem de to sektorer er service- og industrisektoren blevet mere afhængige af hinanden. Væksten i serviceerhvervene skyldes således i høj grad, at industrien har outsourcet en del af sin virksomhed.

Den europæiske industri er i mange henseender moderne, men alligevel præget af en langsommere produktivitetsvækst end USA's. I anden halvdel af 1990'erne var EU's vækstrate 3,2%, mens USA's var 5,5%. Det skyldes blandt andet uløste strukturproblemer såsom fragmenterede markeder og ringe geografisk mobilitet samt for lav innovation, IKT-udbredelse og en for svag position inden for mere højteknologiske industrier.

De små og mellemstore virksomheder fremhæves som en dynamisk kraft ved at være innovative, tilpasningsdygtige og anses for at være af afgørende betydning for udviklingen af vækstorienterede erhvervsklynger (clusters) og produktionsnetværk.

Følger af udvidelsen for industrien

Kandidatlandene har gjort store fremskridt, men der er behov for yderligere omstrukturering i visse sektorer f.eks. stålsektoren. Omkostningerne ved at overholde Fællesskabets regelsæt vil være store, særlig på miljøområdet, og produktiviteten er kun omkring 50% af EU-gennemsnittet. Udviklingen af en iværksætterkultur og nye SMV'er har desuden været træg i de nye medlemslande, og deres rammebetingelser skal forbedres over en bred front.

Det konstateres, at udvidelsen generelt allerede er en realitet for industrien, idet de fleste industriprodukter har haft fri adgang til EU's marked siden 1995. Mange tilpasninger har derfor fundet sted. Udfordringen for kandidatlandene er at udvikle de kvalifikationer og rammevilkår, som kan forbedre virksomhedernes muligheder for at indgå i de internationale produktionsnetværk.

Industripolitiske udfordringer i et udvidet Europa

Her peges på en række faktorer. I fremtiden skal der konkurreres på viden og på at være et attraktivt produktionssted. Globaliseringen fordrer desuden større konvergens globalt på lovgivningsområdet. Bedre udnyttelse af IKT og andre nye teknologier ligesom innovation og iværksætterånd vil være helt afgørende for at styrke konkurrenceevnen og væksten. EU skal derfor øge sin forsknings- og udviklingsindsats og fremme omsætningen af viden til værdiskabende nye produkter og tjenesteydelser. Endelig skal industrien kunne imødekomme kravene om bæredygtighed og socialt ansvar på en konkurrencedygtig måde.

Vejen frem: Revision af EU's industripolitiske foranstaltninger

1. Tværgående faktorer til støtte for konkurrenceevne og vækst

I overensstemmelse med Lissabon- og Gøteborgstrategierne skal EU forstærke det politiske fokus på de tværgående faktorer, som er de direkte drivkræfter bag industriens vækst og produktivitet.

EU bør fremme *innovation, viden og forskning* samt *iværksætterånd*. FoU skal udgøre ca. 3% af BNP inden 2010, og det fælles europæiske forskningsrum skal fremmes. Industri- og FoU-politikken skal skabe de rette betingelser for innovation i overensstemmelse med handlingsplanen for FoU, som fremlægges på DER's forårstopmødet 2003. Kommissionen vil desuden fremlægge en innovationsstrategi i en kommende meddelelse.

Der skal skabes gode rammebetingelser for etablering, vækst og udvikling af SMV'er og iværksætteraktiviteter. Det er et tværgående mål, som kræver en indsats på en lang række politikområder. Grønbogen om iværksættere vil sætte fokus på, hvordan iværksætterånden forstærkes.

I forhold til fremme af en bæredygtig industriel produktion fremhæves, at dette kan skabe ny vækst og øget produktivitet ikke mindst hos fremsynede virksomheder. EU skal udvikle og styrke sin politik for bæredygtig produktion i samarbejde med industrien og berørte parter.

2. *Revurdering af EU's industripolitik*

Hovedformålet med industripolitikken er fortsat at *skabe gode rammebetingelser* for virksomhederne. Det indre marked og ØMU'en fremhæves som helt afgørende for virksomhedernes konkurrenceevne og vækst.

Indførelsen af det indre marked har medført en række helt afgørende strukturreformer, men der er fortsat behov for liberalisering af visse sektorer og fremskridt på konkrete områder som f.eks. EF-patentet, det finansielle marked, tjenesteydelser, selskabsbeskatning og markederne for offentlige indkøb.

I forhold til de erhvervspolitiske instrumenter er der brug for en *mere systematisk EU-tilgang til forbedring af rammebetingelserne*. På EU-niveau skal lovgivningen forbedres via gennemførelse af handlingsplanen for bedre og enklere regulering samt yderligere anvendelse af den ny metode til lovgivning, hvor det overlades til industrien at finde de tekniske løsninger inden for direktivets rammer. På de områder, der falder ind under medlemsstaternes kompetence, er der inden for rammerne af Lissabonprocessen igangsat den såkaldte åbne koordinationsmetode med henblik på at måle, sammenligne og forbedre rammebetingelserne i de enkelte lande. Instrumenterne er udveksling af bedste praksis, opstilling af kvantitative mål og overvågning af fremskridt – såkaldte "peer reviews". Den metode har potentiale til at udvides til flere områder af betydning for konkurrenceevnen.

Der skal desuden ske en bedre integrering af EU-politikker, der påvirker industriens konkurrenceevne. Virksomheders konkurrenceevne påvirkes af mange faktorer. EU bør derfor sørge for, at alle politikker, der påvirker konkurrenceevnen, integreres og udnyttes til fulde for at fremme konkurrenceevnen. Det gælder også i forhold til bæredygtighedsstrategien, hvor balancen mellem de tre søjler – den økonomiske, sociale og miljømæssige – skal sikres. De tre dimensioner skal følges ad på en måde, der fremmer konkurrenceevnen, og den ene søjle må ikke udvikle sig på bekostning af de andre.

Flere politikker, bl.a. handelspolitik, indre marked, energi- og transport, FoU, konkurrencepolitik, regionalpolitik samt den makroøkonomiske politik er allerede godt integreret i industripolitikken. Det skal dog ligeledes sikres, at f.eks. social-, beskæftigelses-, forbruger-, folkesundheds- samt miljøpolitikken og kravene om socialt ansvar spiller fornuftigt sammen med industriens konkurrenceevne. Der skal findes *det rette "policy-mix"*, og såfremt der er tegn på ubalance mellem de forskellige politikker "bør det føre til passende korrigerende foranstaltninger".

Det rette policy-mix vil afhænge af de konkrete problemstillinger, men ifølge meddelelsen findes instrumenterne til at afbalancere de forskellige hensyn i forhold til hinanden i handlingsplanen for bedre regulering (konsekvensvurderinger, høring, cost-benefit analyser), ligesom den ny metode til lovgivning sikrer inddragelse af interessenter i den konkrete udmøntning. EU vil derfor finjustere disse metoder.

I forhold til *de kommende medlemslande* kan erfaringerne med at forbedre rammevilkårene for erhvervslivet i de nuværende medlemslande bruges, og visse foranstaltninger kan eventuelt gennemføres som et særligt intensivt forløb. Kommissionen mener desuden, at der bør gives støtte fra strukturfondene til gennemførelse af de industripolitiske prioriteringer.

Endelig er den europæiske industris konkurrenceevne afhængig af, om det lykkes at *forbedre den globale styring*. På visse områder er der sket fremskridt, men på områder som miljø- og forbrugersikkerhed samt sociale og arbejdsmæssige standarder skal udviklingen af globalt accepterede principper videreføres. Fremgang skal sikre, at omkostningerne ved behandlingen af globale problemer ikke i uforholdsmæssigt stort omfang bæres af EU's virksomheder. Det skal bl.a. ske inden for rammerne af DOHA-dagsordenen, men EU skal også i andre sammenhænge søge at promovere sine erhvervsvenlige metoder til produktlovgivning og standarder.

Kommissionen understreger, at EU's industripolitik fortsat skal bygge på en horisontal strategi (forbedring af rammevilkår), men *industripolitikken skal forene et horisontalt grundlag med en sektorbestemt anvendelse*.

Kommissionen bør derfor gennemføre analyser og regelmæssig overvågning af konkurrencesituationen inden for de forskellige sektorer – en såkaldt "statuskontrol" - for at vurdere om "policy-mixet" er hensigtsmæssigt i forhold til en given sektor. Som annex til meddelelsen gives en række eksempler på statusanalyser af policy-mixet i forskellige sektorer. Det drejer sig om stålsektoren, den kemiske industri, luft- og rumfartsindustrien, bioteknologi og telekommunikationssektoren.

Konklusion:

Det konkluderes i meddelelsen, at industripolitikken skal:

- fastlægge forudsigelige retlige rammer for industrien og iværksætterne
- sikre de rette rammebetingelser for et konkurrencedygtigt og innovativt erhvervsliv f.eks. kvalificeret arbejdskraft, tilgængelig teknologi og en positiv holdning til risikovillighed,
- sikre at de rammer, institutioner og instrumenter, der er nødvendige for et godt erhvervsklima, er til stede og fungerer.

Kommissionen påtænker i de kommende måneder at undersøge, hvordan dens vigtigste politikker fungerer sammen med EU's industrielle konkurrenceevne. Medlemsstaterne og de øvrige EU-institutioner opfordres til at gøre det samme.

Rådet (Konkurrenceevne) tilskrives en vigtig rolle som forum til at fastlægge en "køreplan" for industripolitikens bidrag til Lissabonmålet og i at overvåge fremgang. Konkurrenceevnerådet skal endvidere sikre sammenhæng mellem politikkerne både på EU- og medlemsstatsplan, samt vurdere den generelle konkurrenceevnesituation og konkurrenceevnen inden for de forskellige industrisektorer.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 3. marts 2003 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

2. Europa-Parlamentets holdning

Meddelelsen er oversendt til Europa-Parlamentet, men der foreligger ingen udtagelse.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Meddelelsen berører ikke i sig selv nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for gældende dansk ret.

5. Høring

Meddelelsen har været sendt i høring i Specialudvalget for Industri og Regionalpolitisk samarbejde. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Handel og Service og Finansrådet. Finansrådet kan tilslutte sig dansk holdning.

Dansk Industri (DI) mener, at meddelelsen er en udmærket analyse af den rolle EU's industripolitik kan spille i forhold til den overordnede målsætning om at forbedre EU's konkurrenceevne. DI er enig i, at der primært bør lægges vægt på forbedring af de generelle rammevilkår og en horisontal tilgang til industripolitikken. DI påpeger dog, at der i mindre grad er tale om en handlingsplan for, hvordan de nødvendige resultater tilvejebringes, samt at den store udfordring er at få medlemslandene til at forpligte sig til konkrete forslag til at forbedre EU's konkurrenceevne. For at skabe mere dynamik i beslutningsprocessen opfordrer DI derfor Danmark til at gøre en indsats for at få det nye Konkurrenceevneråd til at fungere efter hensigten.

Dansk Handel og Service er overordnet positiv overfor meddelelsens formål om at forbedre rammevilkårene for virksomhederne. Dansk Handel og Service mener imidlertid, at meddelelsen fastholder en meget konservativ industripolitik, der på mange måder virker bagudrettet og ude af trit med de erhvervsudfordringer, som bl.a. Danmark står over for. De støtter indstillingen om ikke at gøre EU's erhvervspolitik til traditionel industripolitik, primært baseret på fremstillingsindustrien. EU's erhvervspolitik skal tage udgangspunkt i Lissabonmålsætningen. Der skal derfor fokuseres på de sektorer, som repræsenterer videnøkonomien, og som har den største værditilvækst. Dansk Handel og Service påpeger, at det har vidtrækkende konsekvenser for

EU's konkurrenceevne, at man ikke kan samles om en horisontal erhvervs politik baseret på de sektorer, der har vækst.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke umiddelbart samfundsøkonomiske konsekvenser, men en styrkelse af industriens konkurrenceevne må forventes at påvirke samfundsøkonomien positivt.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

5. Kommissionens meddelelse om opdatering og forenkling eksisterende fællesskabslovgivning KOM (2003) 71

Nyt notat

Resumé

På rådsmødet den 3. marts 2003 vil Kommissionen præsentere sin meddelelse om opdatering og forenkling af eksisterende fællesskabslovgivning. Meddelelsen er en opfølgning på handlingsplanen for bedre regulering, idet den er første skridt til implementeringen af den af de 16 aktioner, der vedrører opdatering og forenkling af eksisterende EU-lovgivning. Handlingsplanen er et led i den samlede strategi med at forbedre og forenkle de lovgivningsmæssige rammer i EU.

Meddelelsen har ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

1. Baggrund

Det Europæiske Råd (DER) i Lissabon i marts 2000 pålagde Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne at udarbejde en fælles EU-strategi for bedre regulering inden udgangen af 2001. Strategien skal fremme "klare og effektive lovgivningsmæssige rammer for at sikre borgernes beskyttelse og virksomhedernes konkurrenceevne og derved begrænse omkostningerne i forbindelse med lovgivningens eventuelle dårlige kvalitet". Strategien skal ses i sammenhæng med Lissabon-processen, hvis formål er at gøre EU til verdens mest dynamiske og konkurrencedygtige økonomi i 2010. Kommissionens handlingsplan skal endvidere ses i sammenhæng med hvidbogen om Nye Styreformer, der blev vedtaget af Kommissionen den 25. juli 2001 (KOM(2001)428 endelig) samt Kommissionens meddelelse til Det Europæiske Råd i Laeken om simplificering og forbedring af lovgivning (KOM(2001)726 endelig).

Kommissionen offentliggjorde sin samlede pakke om bedre regulering den 5. juni 2002. Pakken blev fremlagt på DER Sevilla den 20.-21. juni 2002 og indeholder tre elementer:

0. Handlingsplan om "bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer" (bedre regulering) (KOM(2002)278)
1. Meddelelse om konsekvensvurderinger (KOM(2002)276)
2. Meddelelse om en styrket høringskultur og dialog (KOM(2002)277)

Rådet (Konkurrenceevne) vedtog den 30. september 2002 rådskonklusioner, der følger op på Kommissionens handlingsplan. Rådets konklusioner støtter arbejdet med at forbedre lovgivningen og understreger behovet for en systematisk, effektiv implementering af handlingsplanen, herunder at der bør udpeges konkrete områder, hvor der kan sættes en regelforenklingsindsats i gang.

Kommissionens meddelelse om opdatering og forenkling af eksisterende fællesskabslovgivning (KOM(2003)71), der blev vedtaget af Kommissionen den 11. februar 2003, er første skridt til implementeringen af den af de 16 aktioner, der vedrører opdatering og forenkling af eksisterende EU-lovgivning.

Parallelt hermed arbejder Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet på at indgå en interinstitutionel aftale med henblik på at gennemføre handlingsplan og sikre kvaliteten i lovgivningen, herunder at indføre en hurtigt beslutningsprocedure for vedtagelse af forslag om forenkling og kodificering.

2. Indhold

Kommissionens meddelelse om opdatering og forenkling af eksisterende fællesskabslovgivning blev vedtaget af Kommissionen den 11. februar 2003. Meddelelsen redegør for de initiativer, Kommissionen foreslår igangsat som opfølgning på den del af handlingsplanen for bedre regulering, der vedrører opdatering og forenkling af eksisterende EU-lovgivning. Det nærmere indhold i handlingsplanen for bedre regulering er beskrevet i aktuelt notat oversendt den 19. september 2002 til Folketingets Europaudvalg.

Meddelelsen foreslår initiativer, der kan sikre et pålideligt, opdateret og brugervenligt EU-lovkompleks. Kommissionen anfører i meddelelsen, at den samlede eksisterende fællesskabslovgivning består af retsakter, som kan være indtil flere årtier gammelt. Siden oprettelsen af De Europæiske Fællesskaber har der hidtil aldrig været gennemført en gennemgående revision af den eksisterende EU-lovgivning.

I overensstemmelse med intentionerne i handlingsplanen for bedre regulering foreslår Kommissionen i sin meddelelse, at opdateringen og forenklingen af den eksisterende EU-lovgivning sker gennem:

- Fjernelse af overflødige og utidssvarende retsakter. Dette forventes at medføre en betragtelig reduktion i omfanget af EU-acquis'et, uden på nogen måde at indebære retlige ændringer.
- Omskrivning af retstekster med henblik på at gøre dem mere sammenhængende og lettere forståelige, igen uden på nogen måde at medføre retlige ændringer.
- Forbedring af præsentationen af EU-acquis'et og udvikling af mere brugervenlige adgange til at konsultere og anvende fællesskabsretten på.
- Iværksættelse af en langsigtet proces til modernisering og forenkling af det eksisterende regelsæt. Kommissionen understreger i sin meddelelse, at der her ikke er tale om at afregulere eller skære ned på EU-acquis'et, men om at erstatte forældede tilgange og mekanismer med nye, der er mere tilpassede til nutidens behov.

Kommissionen foreslår i sin meddelelse iværksættelsen af seks konkrete initiativer, der kan opfylde ovenstående målsætninger:

1. Forenkling af det eksisterende acquis:

0. Kommissionen opstiller en række indikatorer til prioritering af regelforenklingsarbejdet og udfører efterfølgende screening af acquis'et m.h.p. at identificere og prioritere de områder, hvor regelforenkling med fordel kan iværksættes.

1. På baggrund af denne screening præsenterer Kommissionen en liste over prioriterede regelforenklingsområder. Prioriteringen vil forløbe i tre faser, og for fase 1, som løber frem til september 2003, har Kommissionen udarbejdet en liste over mulige indsatsområder. I annex 3 anfører Kommissionen, hvilke initiativer som er vedtaget af Kommissionen. Kommissionens prioriterede politikområder for første fase omfatter følgende lovgivning:

2. Industrielle produkter: Et system for typegodkendelse af motorkøretøjer, markedsføringsgodkendelse af medicinske produkter og forarbejdede landbrugsprodukter

- Landbrug og den fælles landbrugspolitik: Reform af den fælles landbrugspolitik – et langsigtet perspektiv for bæredygtigt landbrug, gennemførelsesbestemmelser i landbrugspolitikken, og fritagelsesforordninger for statsstøtte
- Sundhed og fødevarer sikkerhed: Foderstoffer, materialer og genstande for fødevarer samt nye fødevarer
- Skat og told: direktivet om formueafgifter
- Beskæftigelse og socialpolitik: Sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen samt ligestilling mellem mænd og kvinder
- Narkotika: Europæisk overvågningscentre for narkotika
- Konkurrence: Gennemførelsesbestemmelser for fusionsforordningen, Gennemførelsesbestemmelser for konkurrencereglerne og statsstøtteprocedurer og regler
- Miljø: affaldslovgivningen og lovgivningen om luftkvalitet

- Europæisk aftaleret: Fælles referenceramme

- Kommissionen har oprettet en høringsmekanisme, hvorved der kan kommenteres på ovennævnte. I den forbindelse anmoder Kommissionen Rådet og Parlamentet om hurtigst at vedtage fast-track procedurer for behandling af Kommissionens regelforenklingsforslag.

1. Konsolidering af acquis'et

0. Konsolidering integrerer den originale retsakt og efterfølgende ændringer i denne i et dokument, der ikke har juridisk bindende status. Formålet med konsolidering er bruger-venlige tekster til offentliggørelse på EUR-LEX. Kommissionen anfører, at konsolidering er forudsætningen for kodificering, og at man derfor satser på, at konsolideringsarbejdet er gennemført i juni 2003.

1. Kodificering

0. Kodificering samler i en ny retsakt alle bestemmelser inklusiv efterfølgende ændringer til en eksisterende retsakt. Kommissionen vil prioritere sin kodificeringsindsats, så den så vidt muligt afspejler de opstillede indikatorer. Kommissionen forventer at kodificeringsprocessen er afsluttet ved udgangen af 2005.

1. Organisering og strukturering af acquis'et

0. Siden etableringen af De europæiske Fællesskaber har acquis'et aldrig gennemgået en gennemgribende strukturering. Det giver brugerne indlysende problemer, at acquis'et dels indeholder forældet lovgivning, dels ikke er inddelt på en overskuelig og lettilgængelig måde. Kommissionen vil derfor fjerne de retsakter, som er åbenlyst forældede. Derudover vil Kommissionen i samarbejde med en interinstitutionel task-force gennemføre en systematisk gennemgang af acquis'et med henblik på at fremkomme med forslag til en reorganisation af præsentationen af acquis'et.

1. Kommissionen vil forbedre kvaliteten og brugervenligheden af CELEX-databasen og EUR-Lex.

2. Fra 2004 vil Kommissionen udarbejde årlige redegørelser med henblik på at opretholde strømliningen af acquis'et.

1. Åbenhed og effektiv overvågning

0. Kommissionen vil oprette en resultattavle over udviklingen i EU-lovgivningen og fremskridtene med implementering af initiativerne i denne meddelelse.

1. Kommissionen vil derudover inkorporere information om fremskridtene i sin årlige redegørelse om bedre regulering.

1. Etablering af en effektiv implementeringsstrategi

0. Kommissionen fremhæver, at gennemførelse af ovennævnte initiativer vil kræve Rådets og Parlamentets aktive medvirken.

1. Kommissionen understreger, at de tre institutioner hurtigst bør vedtage den interinstitutionelle aftale, som DER Sevilla i 2002 opfordrede til blev indgået inden udgangen af 2002. Det haster især med aftalen om en hurtigt beslutningsprocedure til at vedtage forslag til forenkling og kodificering.

2. Kommissionen vil forstærke den interne koordinering under generalsekretariatet.

3. Kommissionen nævner muligheden for at anvende revisions- og udløbsklausuler, i de tilfælde hvor det vurderes at være hensigtsmæssigt.

4. Derudover opfordrer Kommissionen Rådet og Parlamentet til at afsætte de fornødne ressourcer til implementeringen af ovennævnte handlinger.

Gennemføres initiativerne, venter Kommissionen, at det kan udmønte sig i fjernelsen af over 1000 siders forældet lovtekst. Gennem konsoliderings- og kodificeringsprogrammet forventer Kommissionen endvidere, at EU-lovgivningen kan nedbringes med ca. 35.000 siders lovtekst ved udgangen af 2005. Det bemærkes i den forbindelse, at EU-lovgivningen ved udgangen af 2002 udgjorde ca. 97.000 siders lovtekst.

3. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om Kommissionens meddelelse.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionens meddelelse om opdatering og forenkling af eksisterende fællesskabslovgivning forventes ikke i sig selv at få betydning for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

5. Gældende dansk ret

Arbejdet med bedre EU-lovgivning er ikke reguleret i gældende dansk ret.

6. Høring

Kommissionens meddelelse om opdatering og forenkling af eksisterende fællesskabslovgivning vil blive sendt i høring i Specialudvalget vedrørende tekniske handelshindringer.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens meddelelse om opdatering og forenkling af eksisterende fællesskabslovgivning har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Der er i sig selv ingen påvirkning af gældende dansk ret. Regelforenklingsprogrammet vil dog kunne medføre forenklinger af den del af dansk ret, der udspringer af regulering på EU-niveau. I det omfang EU-regelforenklingsinitiativer fører til ændringen af eksisterende fællesskabslovgivning, som således får betydning for gældende dansk ret, vil de pågældende EU-forslag gennemgå den almindelige EU-beslutningsprocedure og dermed den almindelige hjemlige EU-procedure.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er hensigten at forbedre kvaliteten af lovgivningen i EU, bl.a. med henblik på at lette borgeres og virksomheders administrative byrder og dermed bidrage til at styrke erhvervslivets konkurrenceevne og evnen til at skabe beskæftigelse. Kommissionens meddelelse om opdatering og forenkling af eksisterende fællesskabslovgivning forventes således at give afledte positive samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens meddelelse om opdatering og forenkling af eksisterende fællesskabslovgivning har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg

6. Fællesskabets kemikaliepolitik

Revideret notat. Ændringer markeret med kursiv.

Resumé

Kommissionen fremlagde den 28. februar 2001 sin hvidbog om en strategi for en ny kemikaliepolitik (KOM(2001) 88 endelig). Et væsentligt punkt i hvidbogen er et forslag om et enhedssystem, der fremover vil sikre den samme procedure for nye og eksisterende kemiske stoffer.

På Rådsmødet (miljø) den 7. – 8. juni 2001 blev der vedtaget rådskonklusioner, hvori Rådet opfordrer Kommissionen til inden udgangen af 2001 at fremlægge sine vigtigste forslag til et enkelt klart og gennemsigtigt regelsæt med henblik på iværksættelse af strategien.

Der er endnu ikke fremkommet konkrete forslag fra Kommissionen.

På rådsmøde (Konkurrenceevne) den 26. november 2002 orienterede Kommissionen Rådet om status på forslag til gennemførelse af kemikaliestrategien.

På rådsmøde (Konkurrenceevne) den 3. marts 2003 vil Kommissionen først orientere om status for forslag til gennemførelse af kemikaliestrategien, hvorefter Rådet vil udveksle synspunkter om sagen.

Da Kommissionen endnu ikke har offentliggjort forslaget, kan det på nuværende tidspunkt ikke vurderes, hvorvidt forslaget vil få konsekvenser for dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen offentliggjorde den 28. februar 2001 sin hvidbog om strategi for en ny kemikaliepolitik. Hvidbogen blev drøftet af Rådet (indre marked) den 6. juni 2001 og af Rådet (miljø) den 7-8. juni 2001.

Grundnotat om hvidbogen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. marts 2001 forud for samråd om sagen i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 14. marts 2001.

Hvidbogen har været forelagt Europaudvalget den 23. maj 2001 til orientering.

På Rådsmødet (miljø) den 7. – 8. juni 2001 blev der vedtaget rådskonklusioner, som bl.a. opfordrer Kommissionen til senest ved udgangen af 2001 at fremlægge forslag med henblik på at iværksætte kemikaliestrategien.

Kommissionen nedsatte i perioden oktober 2001 til februar 2002 en række arbejdsgrupper med deltagelse fra medlemslandene, de grønne organisationer og industrien med henblik på at få input til udarbejdelse af den nye kemikaliereregulering.

Herudover er der udarbejdet en Business Impact Report, og der har været arrangeret adskillige Stakeholder-møder, hvor EU's kommende kemikaliereregulering har været diskuteret.

I Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Gøteborg i juni 2001 slås det fast at den nye kemikalielovgivning skal træde i kraft senest 2004.

Et konkret forslag til gennemførelse af kemikaliestrategien har været ventet siden årsskiftet 2001/2002. Kommissionen har endnu ikke fremlagt noget forslag.

På rådsmøde (Konkurrenceevne) den 26. november 2002 orienterede Kommissionen Rådet om status på forslag til gennemførelse af kemikaliestrategien.

På rådsmøde (Konkurrenceevne) den 3. marts 2003 vil Kommissionen først orientere om status for forslag til gennemførelse af kemikaliestrategien, hvorefter Rådet vil udveksle synspunkter om sagen.

Kommissionen har endnu ikke fremlagt forslag til gennemførelse af kemikaliestrategien. I konklusionerne fra Rådet (miljø) 7.-8. juni 2001 blev Kommissionen opfordret til i forbindelse med sine kommende forslag at:

- undersøge sammenhængen med anden lovgivning på andre områder med henblik på at undgå dobbeltarbejde
- at undersøge om der indenfor REACH systemet skal indføres et enkelt register der skal omfatte stoffer der produceres i mængder under 1 ton
- at undersøge hvordan man kan udvikle screening procedurer til en effektiv identifikation af kemikalier med potentielt skadelige egenskaber
- at undersøge hvordan man kan udarbejde kriterier for klassifikation af stoffer i problemkategorier
- nærmere at undersøge datakrav for stoffer produceret i mængder under 10 tons
- at udvikle procedurer der kan anvendes af myndigheder og industri til at forenkle identifikationen af undersøgelsesstrategier og reducere behovet for dyreforsøg
- undersøge realistiske midler til at forenkle proceduren og udnytte de oplysninger der er til rådighed
- at tilføje PBT (persistente, bioakkumulerende og giftige stoffer) og VPVB (meget persistente og stærkt bioakkumulerende stoffer) til de gruppe af problematiske stoffer der skal godkendes
- at overveje at lade kendte hormonforstyrrende stoffer være omfattet af godkendelsesordningen, når der er fastlagt videnskabeligt gyldige undersøgelsesmetoder og kriterier
- at samordne bidraget til det internationale arbejde med det globalt harmoniserede klassificerings - og mærkningssystem og analysere dets konsekvenser for fællesskabslovgivningen
- at undersøge hvordan et centralt kontor som f.eks et udvidet ECB bedst kan oprettes og finansieres

- at udvikle mekanismer og fastsætte praktiske regler der skal være klare når systemet gennemføres , gennem hvilke industrien gør testdata og andre oplysninger tilgængelige
- at undersøge mulighederne for at sikre effektiv gennemførelse

Det forventes, at disse elementer vil være indeholdt i Kommissionens forslag.

På baggrund af en debat på Rådsmødet (miljø) den 9. december 2002 om de overordnede principper for den fremtidige kemikalielovgivning i den Europæiske Union fremlagde formanden sine konklusioner, hvor Rådet:

- bekræftede sine konklusioner vedtaget på Rådsmødet den 7. juni 2001.
- var enig om, at en ny autorisationsordning også skal omfatte PBT og vPvB stoffer og lægger vægt på, at det overvejes at lade andre grupper af problematiske stoffer så som hormonforstyrrende stoffer omfatte af ordningen.
- anerkendte vigtigheden af at erstatte farlige stoffer med mindre farlige alternativer og vigtigheden i at fremme nyskabelser berunder udvikling af mindre farlige stoffer og alternative teknikker.
- lagde vægt på behovet for effektive og passende sanktioner, og at mangel på tilstrækkelige data med henblik på registrering fører til, at de pågældende stoffer ikke kan markedsføres.
- understregede betydningen af effektiv overvågning, gennemførelse og håndhævelse.
- var enige om behovet for særlig vejledning for små og mellemstore virksomheder og "downstream brugere" (d.v.s. professionelle brugere), og at der skulle gøres en indsats for at bistå disse virksomheder i deres gennemførelse af lovgivningen.
- var desuden enige om, at det nye system skulle dække alle problematiske anvendelser af kemiske stoffer i produkter (artikler).

- bekræftede, at Rådet (miljø) ville prioriterer sagen højt.

2. Europa-Parlamentets holdning

Da Kommissionens forslag endnu ikke foreligger, har Europa-Parlamentet ikke udtalt sig.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Kemikalierereguleringen er et område med delvis fællesskabskompetence og nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet skønnes derfor opfyldt ved en fællesskabsregulering på kemikalieområdet.

4. Gældende dansk ret

Da Kommissionens forslag endnu ikke foreligger, kan der på nuværende tidspunkt ikke siges noget om konsekvenser for gældende dansk ret.

5. Høring

Da forslaget fra Kommissionen endnu ikke foreligger har der ikke været foretaget høring heraf. Kommissionen har i arbejdet med et kommende forslag indhentet synspunkter fra en bred kreds af høringsparter, som udover medlemslandene omfatter NGO'er og industrien.

På møde i specialudvalget (miljø) d. 7. februar 2003 i forbindelse med forberedelsen af Rådsmøde (miljø) den 4. marts 2003 opfordrede Forbrugerrådet, Det Økologiske Råd og Danmark Naturfredningsforening regeringen til at gå i offensiven for at præge debatten om den europæiske kemikaliepolitik.

Dansk Industri opfordrede til, at der i første omgang satses på at etablere et håndterbart system, så det sikres at man overhovedet kommer i gang med et system. Man kan herefter løbende i lyset af de indhøstede erfaringer løbende revidere, forbedre og udvide systemets anvendelsesområde.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Da Kommissionens forslag endnu ikke foreligger, kan der ikke på nuværende tidspunkt ikke siges noget konkret om de beskyttelsesmæssige, økonomiske og lovgivningsmæssige konsekvenser af en ny kemikaliereregulering.

7. Samfundsokonomiske konsekvenser

Da Kommissionens forslag endnu ikke foreligger, kan der ikke på nuværende tidspunkt ikke siges noget konkret om de beskyttelsesmæssige, økonomiske og lovgivningsmæssige konsekvenser af en ny kemikaliereregulering.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Grundnotat om hvidbogen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. marts 2001 forud for samråd om sagen i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 14. marts 2001.

Hvidbogen har været forelagt Europaudvalget den 23. maj 2001 til orientering.

Folketingets Europaudvalg er desuden tidligere blevet orienteret om sagen forud for Rådsmøde (miljø) den 7. – 8 juni 2001 samt Rådsmøde (Industri) henholdsvis den 5. december 2001, Rådsmøde (Konkurrenceevne) den 6. juni 2002 samt rådsmøde (Konkurrenceevne) den 26. november 2002 og rådsmøde (Miljø) den 9. december 2002.

7. Forslag til Rådets forordning om EF-patentet - KOM(2000)412

Revideret notat. Ændringer markeret med kursiv.

Resumé

Forordningsforslaget fra august 2000 tager sigte på at skabe et effektivt system til beskyttelse af patentrettigheder, som samtidigt er billigt og let tilgængeligt for brugerne af systemet. Det foreslås, at samtlige EU-medlemsstater skal være dækket af én patentansøgning. Ifølge forslaget skal EF-patentsystemet i ansøgningsfasen bygge på det allerede eksisterende system etableret via Den Europæiske Patentkonvention (EPK). Det foreslås, at Den Europæiske Patentorganisation (EPO) skal udstede patenterne med umiddelbar virkning for samtlige EU-medlemsstater. Patenterne skal herefter foreligge i deres helhed på ét af de tre EPO-proceduresprog (fransk, tysk, engelsk), og patentkravene på alle tre sprog. Efter patentmeddelelsen skal patentet reguleres efter de regler, der fastsættes i forordningen.

Til blandt andet at afgøre spørgsmål om EF-patenternes gyldighed og krænkelse heraf, foreslår Kommissionen oprettelse af en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal bestå af både førsteinstans- og appelafdelinger. Endelig foreslår Kommissionen, at samtlige gebyrer for EF-patenterne skal tilfalde EPO, til forskel fra i dag, hvor gebyrerne deles mellem de nationale patentmyndigheder og EPO.

Vedtagelsen af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover kræver forslaget om etablering af en enekompetent retsinstans en ændring af den danske retsplejelov. *Da der er tale om suverænitetsafgivelse, skal proceduren i grundlovens § 20 iagttages.*

På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. og 31. maj 2001, blev der opnået enighed om en fælles strategi for det videre arbejde vedrørende sprogordningen, de nationale patentkontorers rolle, domstolsystemet og gebyrsystemet. Under rådsmøderne den 26. november og 20. december 2001 blev det forsøgt at opnå enighed om en præcisering af den fælles strategi fra maj 2001, hvilket dog ikke lykkedes. På rådsmødet den 21. maj 2002 var sagen på dagsordenen med henblik på at opnå enighed om en præcisering af den fælles strategi (common political approach) om de væsentligste elementer i forordningsforslaget, hvilket dog ikke lykkedes. Der var alene enighed om, at de fortsatte drøftelser skal tage udgangspunkt i det forslag, det spanske formandskab havde udarbejdet til rådsmødet, og at der særligt skulle ske en drøftelse af domstolsystemet på baggrund af et dokument fra Kommissionen. Det blev samtidig slået fast, at intet er aftalt før der er enighed om alle elementerne i forslaget. På rådsmødet den 14. november 2002 drøftede landene de overordnede principper for domstolsystemet uden dog at nå til enighed herom. På rådsmødet den 26. november 2002 drøftede landene strategien for det videre arbejde.

1. Baggrund og indhold

Baggrund

Kommissionen fremsatte den 1. august 2000 et forordningsforslag om EF-patentet, KOM(2000)412. Hjemmelen til forslaget er artikel 308 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Kravet til vedtagelse er enstemmighed.

Forordningsforslaget blev fremsendt til medlemsstaterne den 25. august 2000 og blev præsenteret af Kommissionen på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000.

Forordningsforslaget var på rådsmøderne (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000, 12. marts 2001, 30.-31. maj 2001, 27. september, 26. november 2001, 20. december 2001, 1. marts 2002, 21. maj 2002, 14. november 2002 og 26. november 2002 til drøftelse. På rådsmødet den 30 og 31. maj 2001 blev der opnået enighed om iværksættelse af proceduren for ændring af Den Europæiske Patentkonvention. Derudover blev der vedtaget en fælles strategi (common approach) med en struktur for de kommende forhandlinger. Strategien fastlagde meget brede principper for EPO's rolle, de nationale patentkontorers rolle, sprogspørgsmålet, gebyrstrukturen og domstolssystemet.

På rådsmødet den 21. maj 2002 var der lagt op til at opnå enighed om en udbygget fælles strategi (common political approach) om de væsentligste elementer i forordningsforslaget, nemlig sprogordningen, de nationale kontorers rolle, de finansielle aspekter og domstolsordningen, hvilket ikke lykkedes. På rådsmødet den 14. november drøftede landene de overordnede principper for domstolssystemet *uden dog at nå til enighed herom*.

På rådsmødet den 26. november 2002 blev strategien for det videre arbejde drøftet. Formandskabet konkluderede, at Rådet bør sætte alt ind på at opnå politisk enighed om hovedprincipperne inden Det Europæiske Råds forårsmøde 2003. Målet er med udgangspunkt i den overordnede politiske enighed at færdigbehandle og vedtage EF-patentet så hurtigt som muligt.

Indhold

Forslaget er udarbejdet på baggrund af henholdsvis Kommissionens grønbog om EF-patentet og det fremtidige europæiske patentsystem KOM(97)314 af 16. juni 1997 og opfølgningen på grønbogen KOM(99)42 af 5. februar 1999. Herudover danner Aftalen om EF-patenter (1989) baggrund for en del af forordningsforslagets bestemmelser.

Opnåelse af patentbeskyttelse kan i dag ske på to måder i Europa. Den ene måde er ved indlevering af en ansøgning til de nationale patentmyndigheder, hvorved der opnås et nationalt patent. Den anden mulighed er at søge om et europæisk patent via EPO, der forvalter EPK. Ansøgningen behandles og patentet udstedes centralt af EPO. I ansøgningen udpeger ansøgeren de medlemslande, som ansøgeren ønsker, at patentet skal have gyldighed i. Når et europæisk patent bliver meddelt, skal patentet i oversat form fremsendes til de udpegede nationale patentmyndigheder, og der skal betales et publiceringsgebyr. Sker dette inden for de fastsatte frister, bliver det europæiske patent gyldigt i det pågældende land, og har samme virkning og reguleres udfra samme nationale regler som de "rene" nationale patenter. Retstvister afgøres af de nationale domstole med virkning for hvert enkelt land.

Det nuværende system er både langsommeligt og dyrt. Det er således væsentligt dyrere at få patent i Europa end i Japan og USA. Omkostningerne til at forsvare patentet mod krænkelse, dvs. ved at anlægge retssager ved alle nationale domstole, kan endvidere være økonomisk uoverkommeligt for små og mellemstore virksomheder.

Formålet med forordningsforslaget er at etablere et effektivt og billigt EU-system med central udstedelse af patenter med umiddelbar virkning i medlemslandene og en central domstol. Sigtet med dette er at fremme den europæiske innovation og konkurrenceevne i forhold til især USA og Japan.

Enheds karakter

EF-patentet skal have enheds karakter, det vil sige, at det får samme virkning for hele EU under ét. Det kan ligeledes kun erklæres ugyldigt, begrænses, overdrages eller ophøre med virkning for hele området. Licens kan dog meddeles for de enkelte lande.

Regulering

I ansøgningsfasen vil patentansøgningen om et EF-patent være undergivet reglerne og procedurerne i EPK, dog med respekt af den gældende EU-ret. For at skabe mulighed for, at EPO kan behandle ansøgninger om EF-patenter, foreslås det, at Fællesskabet tiltræder EPK. EF-patentet vil efter meddelelsen være reguleret af forordningens bestemmelser.

Sprog

I det nuværende EPK-system skal patentet for at opnå gyldighed i de enkelte medlemsstater oversættes til medlemsstatens sprog. For at EF-patentet skal være økonomisk overkommeligt, foreslås der indført et sprogregime, som adskiller sig fra det, der findes i EPK-regi.

Når EF-patentet er meddelt på et af EPO proceduresprogene (engelsk, tysk og fransk), skal kravene (den del af patentet, der fastlægger beskyttelsens omfang) ifølge forslaget oversættes til de to andre proceduresprog. EF-patentets gyldighed skal således ikke være afhængig af oversættelse af patentet eller dele deraf til samtlige nationale sprog.

Hvis der bliver anlagt sag mod en formodet krænker af et EF-patent, kan yderligere oversættelse dog blive nødvendig. Som udgangspunkt formodes en påstået patentkrænker, der ikke har haft adgang til patentteksten på det officielle sprog i den medlemsstat, hvor han har bopæl, ikke bevidst at have krænket patentet. Der er således en formodning for god tro, medmindre ond tro kan bevises. For at beskytte patentkrænkeren i god tro, er det foreslået, at patenthaveren ikke kan få tilkendt erstatning for den periode, der ligger forud for patentkrænkerens modtagelse af en oversættelse af patentet.

Domstolsystemet

Ud fra argumentet om størst mulig retssikkerhed og ensartet retspraksis, samt under hensyntagen til hensigten med at skabe et effektivt og billigt patentsystem, foreslår Kommissionen, at der oprettes et centraliseret og specialiseret domstolssystem til behandling af patentsager. Kommissionen foreslår i forordningsforslaget, at der oprettes en ny retsinstant benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal omfatte både førsteinstans- og appelafdelinger.

Domstolen skal have enekompetence til at pådømme spørgsmål vedrørende et EF-patents gyldighed og krænkelse, og domstolen skal have mulighed for at nedlægge fagedforbud, tilkende erstatning m.m. Hvis en sag om et EF-patents gyldighed anlægges ved en national domstol, indebærer enekompetencen, at den nationale domstol skal erklære sig for inkompetent og afvise sagen. De nationale domstoles kompetence foreslås begrænset til sager vedrørende retten til patentet eller aftalte licenser.

Efter Nice-traktatens ikrafttræden den 1. februar 2003 er der med artikel 229a skabt hjemmel til, at Rådet ved enstemmighed kan vedtage bestemmelser med henblik på at tillægge EF-Domstolen kompetence til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter om enerettigheder, herunder patenter. Yderligere følger det af bestemmelsen, at de nationale forfatningsmæssige procedurer vil skulle følges til vedtagelsen af disse bestemmelser.

Kommissionen har på baggrund af konklusionen fra rådsmødet i maj 2002 udarbejdet et arbejdsdokument vedrørende forslag om oprettelse af et centraliseret domstolssystem. Dokumentet indeholder anvisninger til 1) de juridiske instrumenter til oprettelse af den specialiserede domstol, 2) oprettelse af en central afdeling af domstolen med mulighed for efterfølgende oprettelse af regionale kamre, 3) oprettelse af en central appelinstans, 4) udpegelse af dommere, 5) retssproget og 6) øvrige processuelle regler.

Før Rådet kan træffe endelig beslutning om domstolssystemet, kræves der et formelt forslag med hjemmel i Nice-traktatens art. 229a.

Gebyrer

Det foreslås i forordningsforslaget, at de årsgebyrer, som skal betales for, at patentet vedbliver at være i kraft, udelukkende tilfalder EPO. Dette er nyt i forhold til i dag, hvor indtægterne i forbindelse med europæisk patentbeskyttelse deles ligeligt mellem det pågældende land og EPO.

I den fælles strategi fra rådsmødet den 30. og 31. maj blev det imidlertid vedtaget, at en vis procentdel af årsgebyrerne for EF-patentet skal tilfalde de nationale kontorer, således at de nationale kontorer forsat kan udøve innovationsfremmende aktiviteter i nærhedsområderne.

Nationale kontorers rolle

Kommissionens forslag indrager ikke de nationale kontorer i arbejdet med EF-patentet. Det er vedtaget i den fælles strategi af 31. maj 2001, at de nationale kontorer skal indtage en væsentlig rolle i arbejdet med EF-patentet, herunder at udføre nyhedsundersøgelse (dvs. undersøge om en opfindelse er ny i forhold til kendt teknik). Et sådant arbejde forudsætter overholdelse af fastsatte fælles kvalitetsstandarder.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets holdning forelå den 10. april 2002. Europa-Parlamentet godkendte Kommissionens forslag med ændringer (18 stk.). Hovedelementerne i Europa-Parlamentets udtalelse er, at 1) sprogordningen bør være lig den, der finder anvendelse for EF-varemærket (engelsk, tysk, fransk, spansk og italiensk), 2) der bør tildeles de nationale patentmyndigheder en rolle i relation til behandlingen af ansøgninger om EF-patenter, 3) nationale domstole med erfaring i patentsager bør være 1. instans domstole i

søgsmaal vedrørende EF-patentet, og 2. instansen skal være en central EF-domstol og 4) en vis del af gebyrindtægterne for EF-patentet skal tilfalde de nationale patentmyndigheder til finansiering af videnformidlingsaktiviteter.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen vurderer, at målene om at fremme innovationen og væksten i Det Europæiske Fællesskab, samt at give fremstilling og distribution af patenterede opfindelser EF-dimensioner, bedst opnås via en forordning. Kommissionen henviser til, at de opstillede mål ikke kan opfyldes af medlemslandene hverken hver for sig eller samlet, hvorfor de som følge af deres grænseoverskridende virkninger skal gennemføres på EF-plan.

Kommissionen henviser ligeledes til, at Domstolen har fastslået, at der ikke kan indføres intellektuelle ejendomsrettigheder på EF-plan gennem en harmonisering af de nationale lovgivninger.

I betragtning af rettighedernes enheds karakter mener Kommissionen, at systemets iværksættelse ikke kan overlades til medlemslandenes skøn. Den foreslåede retsakt, en forordning, begrænser sig ifølge Kommissionen således til det minimum, der er nødvendig for at nå de tilstræbte mål, og går ikke længere end nødvendigt.

Kommissionens forslag indebærer en høj grad af centralisering ved behandlingen af patentansøgninger i Europa. Som påpeget af Kommissionen kan de betydelige positive følger af et fælles patentsystem imidlertid ikke opnås uden indførelse af et centraliseret patentsystem reguleret ved forordning.

Det er derfor regeringens vurdering, at Kommissionens forslag er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Reglerne om patenter findes i lovbekendtgørelse nr. 781 af 30. august 2001. Herudover findes bekendtgørelse nr. 374 af 19. juni 1998 om patenter og supplerende beskyttelsescertifikater. Danmark har tillige ratificeret Den Europæiske Patentkonvention.

5. Høring

Kommissionens oprindelige forslag har været sendt i høring i august 2000 hos følgende organisationer: Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister (DIP), Dansk Forening til Fremme af Opfindelser (DaFFO), Dansk Handel & Service, Dansk Industri (DI), Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Teknologisk Institut, De Danske Patentagenters Forening (Patentagentforeningen), Det Danske Handelskammer, Formanden for Det Rådgivende Udvalg for Industriel Ejendomsret, professor dr. jur. Mogens Koktvedgaard, Håndværksrådet, Ingeniørforbundet i Danmark, Ingeniørforeningen i Danmark, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, LEGO Holding A/S, LIF Lægemedelindustriforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Novo Nordisk A/S og Teknologirådet.

De danske standpunkter vedrørende sprogordningen, Fællesskabets tiltrædelse til EPK, domstolsspørgsmålet, de nationale kontorers rolle og gebyrspørgsmålet blev endvidere den 12. september 2001 forelagt og koordineret med Specialudvalget for Tekniske Handelshindringer for Industrivarer.

Der er modtaget høringssvar fra følgende:

Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Formanden for Det Rådgivende Udvalg, professor, dr. jur. Mogens Koktvedgaard, Landbrugsrådet, LEGO Holding A/S, LIF Lægemedelindustriforeningen, Dansk Industri, Patentagentforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Dansk Forening til Fremme af Opfindelser, Novo Nordisk A/S, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Advokatrådet og Håndværksrådet.

De fremkomne høringssvar kan opdeles på følgende måde:

Enheds karakter

LEGO Holding A/S anfører, at det formentlig er den eneste rigtige løsning med en enheds karakter, hvorefter et patent, såfremt det bortfalder, bortfalder for hele Fællesskabets område. Dette kan dog tænkes at få den effekt, at man udtager nationale patenter eller et europæisk patent, idet man ikke nødvendigvis mister sin ret i alle lande gennem disse systemer.

Håndværksrådet, Advokatrådet, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, DIP, DaFFO, Patentagentforeningen, DI, og LEGO Holding A/S støtter, at der indføres et enhedspatent.

Sprog

DIP og LIF er positive overfor ethvert tiltag, der kan nedsætte omkostningerne til patentering og kan tilslutte sig forslaget, men LIF og Novo Nordisk A/S så allerhelst, at behandlingssproget blev engelsk, og at der kun skal ske oversættelse i tilfælde af krænkelse. DI har efterfølgende udtalt sig positivt overfor en ét-sprogløsning. Patentagentforeningen kan tilslutte sig sprogløsningen, såfremt muligheden for at opnå erstatning gøres betinget af det objektive kriterium, at der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet til dansk. DaFFO finder, at alle EF-patenter skal findes på minimum engelsk, og såfremt de findes på fransk eller tysk, bør Kommissionen gives fuldmagt til at oversætte patentet til engelsk. Betaling for dette skal dækkes af Kommissionen som en serviceydelse. Håndværksrådet er betænkelig ved, at der kun skal ske oversættelse af patentkravene til engelsk, tysk og fransk. Advokatrådet finder det betænkeligt ud fra et retssikkerhedssynspunkt at indføre et patentsystem med rettigheder, der har virkning for Danmark, uden at en fuldstændig oversættelse af patenterne er obligatorisk.

Domstolsystemet

DIP anfører, at det er afgørende, at der etableres et retssystem, der sikrer en hurtig, effektiv og ensartet behandling af patentsager ved domstolene, og tilslutter sig gennemførelse af det domstolssystem, der er foreslået i forordningsforslaget. DI, Håndværksrådet og DaFFO giver udtryk for samme holdning. LIF og Novo Nordisk A/S er tillige tilhænger af, at både 1. og 2. instansretterne bliver europæiske, men mener at 1. instansretterne bør kunne sættes nationalt.

Professor, dr. jur Mogens Koktvedgaard anfører, at et fælles domstolssystem vil skabe den fornødne retssikkerhed, men sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af at oprette en speciel domstol til behandling af patentsager. Patentagentforeningen finder, at bevarelse af et nationalt retssystem i første instans er af afgørende betydning ved behandlingen af krænkelsesspørgsmål, men kan tilslutte sig, at der oprettes en overnational appelinstans.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse anfører, at domstolen bør have en høj grad af lokal tilstedeværelse, særligt i relation til midlertidige retsskridt og første instans. Dansk skal kunne anvendes som retssprog. Den lokale tilstedeværelse og anvendelsen af dansk vil efter foreningens opfattelse sikre en nærhed mellem danske sagsøgte og domstolen og dels sikre, at der i Danmark vil kunne opretholdes lokal kompetence hos dommere, advokater og patentagenter. Advokatrådet mener, at det foreslåede system er forbundet med betydelige praktiske, sprogmæssige og omkostningsmæssige gener, navnlig for personer og små og mellemstore virksomheder. Rådet er af den opfattelse, at fogedrets- og førsteinstansbehandlingen skal være henlagt til de nationale domstole, og at alene appelinstansen skal være central.

Gebyrer

DIP og Novo Nordisk A/S anfører, at det er nødvendigt at bevare de nationale patentmyndigheder, hvorfor en del af afgifterne fra EF-patentet bør tilfalde disse, og taler desuden for, at EPO uddelegerer nogle af sine opgaver til de nationale patentmyndigheder. Håndværksrådet finder, at det er vigtigt, at de samlede gebyrer for opretholdelse af et EF-patent bliver de samme som for et europæisk patent, således at der ikke geografisk set bliver registreret flere patenter end nødvendigt.

Øvrige forhold

Provisorisk beskyttelse (beskyttelse også for tiden før patentmeddelelsen):

DIP og LIF anfører, at provisorisk beskyttelse ikke skal være afhængig af, at krænkeren har modtaget en oversættelse af patentet, men mener at det bør være tilstrækkeligt, at der er indleveret en oversættelse til den nationale patentmyndighed eller EPO. Patentagentforeningen mener, at erstatning for krænkelse bør gøres betinget af, at der foreligger en oversættelse af kravene til dansk, og at det skal præciseres, at provisorisk beskyttelse bortfalder, med mindre der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet (beskrivelse og krav) til dansk i forbindelse med udstedelsen af EF-patentet. LEGO Holding A/S mener ikke, at reglerne om provisorisk beskyttelse og erstatning er hensigtsmæssige og mener, at krænkeren som et minimum bør fralægge sig en eventuel berigelse, men så helst at reglen udgik. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at reglerne i EPK om provisorisk beskyttelse bør finde anvendelse i stedet for de foreslåede.

Foreløbige foranstaltninger (fogedforbud):

DIP anfører, at en EF-patentdomstol skal kunne håndtere midlertidige foranstaltninger hurtigt og effektivt, og at det kunne være ønskeligt med en harmonisering af reglerne om bevissikring. Professor, dr. jur Mogens Koktvedgaard, LEGO Holding A/S og LIF efterlyser klarere regler vedrørende fogedforbud.

Sammenhæng med Bioteknologidirektivet:

Landbrugsrådet anfører, at det ikke fremgår af forordningsforslaget, i hvilket omfang det får betydning for bioteknologidirektivet, herunder de nationale ordninger om "farmers privilege".

Kommissionens adgang til at intervenere og meddele tvangslicens:

LEGO Holding A/S anfører, at Kommissionens adgang til at intervenere synes meget vid, og at reglerne om tvangslicensmeddelelse er meget vidtgående og bredt formuleret. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at meddelelse af tvangslicens ikke skal henhøre under Kommissionens kompetence, med derimod domstolens. Det samme gør sig gældende for så vidt angår fastsættelse af licensafgifter.

Samordning med nationale patenter og patenter udstedt af EPO:

Patentagentforeningen finder, at det er afgørende, at nationale patenter, patenter meddelt af EPO og EF-patenter medfører samme retsvirkninger. Novo Nordisk A/S mener, at de eksisterende muligheder for patentbeskyttelse skal bevares, herunder at det skal være muligt at konvertere en ansøgning om EF-patent til en ansøgning om nationalt patent i de lande, hvor det er muligt at opnå beskyttelse.

Ugyldighedssager ved den centrale domstol og indsigelsessag ved EPO:

Løvens Kemiske Fabrik finder det uholdbart, hvis der skal være mulighed for at føre en ugyldighedssag ved den centrale domstol samtidig med, at der føres en indsigelsessag ved EPO. Desuden ønsker de, at der blev indsat yderligere en ugyldighedsgrund, således at patentkravenes omfang også skal kunne tages op til revision af den centrale domstol.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover vil forslaget om etablering af en enekompetent retsinstans kunne indebære en ændring af retsplejeloven.

Forslagets bestemmelser om gebyrer vil få konsekvenser for de nationale patentmyndigheders økonomiske grundlag. Der forventes dog ingen statsfinansielle konsekvenser, da Patent- og Varemærkestyrelsen er en selvfinansierende statsvirksomhed.

En fremtidig dansk tilslutning til oprettelsen af en central domstol vil endelig kræve anvendelse af grundlovens § 20.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En billigere europæisk patentbeskyttelse vil særligt komme små og mellemstore virksomheder til gode, og det skønnes, at et EF-patent vil have en gavnlig effekt på innovationen. Det vil styrke europæiske virksomheders konkurrenceevne, og en positiv effekt på samfundsøkonomien forudses.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har været forelagt Europaudvalget den 23. november 2001 (særligt ordførermøde pga. folketingsvalget) til forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 26. november 2001. Sagen har været forelagt til orientering den 17. december 2001 forud for ekstraordinært rådsmøde (Indre Marked) den 20. december 2001, den 22. februar 2002 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 1. marts 2002, den 17. maj 2002 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 21. maj 2002, den 8. november 2002 forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 14. november 2002 og den 22. november 2002 forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 26. november 2002. Notat er senest fremsendt den 21. november 2002.

8. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv på selskabsrettens område vedrørende overtagelsestilbud, KOM (2002) 534.

Revideret notat. Ændringer markeret med kursiv.

Resumé

Forslaget har en generel målsætning om integration af de europæiske finansielle markeder i overensstemmelse med handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser og om harmonisering til fremme af virksomhedsomstruktureringer. Herudover sigter forslaget dels på at styrke retssikkerheden i forbindelse med grænseoverskridende overtagelsestilbud for alle parter, dels på at sikre minoritetsaktionærer i forbindelse med sådanne tilbud.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 2. oktober 2002 fremsat sit forslag til direktiv om overtagelsestilbud. Forslaget er fremsat dels på baggrund af et tidligere fremsat forslag, der i juli 2001 blev forkastet ved afstemningen i Europa-Parlamentet, dels på baggrund af de anbefalinger en gruppe af højtstående selskabsretsekspertes, sammensat af Kommissionen, offentliggjorde i januar 2002 (den såkaldte Winter-rapport).

Forslaget fremstår således som en blanding af bestemmelser fra det tidligere forslag, der er videreført i uændret form og nye bestemmelser, som tager højde for ekspertgruppens anbefalinger. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, art. 44, stk. 2, litra g, og foreslås gennemført i overensstemmelse med traktatens art. 251 ved fælles beslutningsprocedure med Europa-Parlamentet.

Det er tredje gang inden for de seneste godt 13 år Kommissionen fremsætter et forslag til regulering på området. Kommissionens første forslag blev fremsat i januar 1989. Der var tale om et meget detaljeret forslag som bl.a. på den baggrund mødte stor modstand blandt medlemsstaterne. Efter vedtagelsen af subsidiaritetsprincippet i 1992 besluttede Kommissionen at revidere sit forslag.

Kommissionens andet forslag, der blev fremsat i februar 1996, var et rammedirektiv, der i langt højere grad end det foregående alene indeholdt mere generelle principper for regulering med mulighed for, at medlemsstaterne i deres nationale lovgivning og administration kunne fastlægge reguleringen af mere detailorienterede spørgsmål. Rådet vedtog fælles holdning i juni 2000, hvorefter forslaget gik til Europa-Parlamentet med henblik på dets anden læsning.

Europa-Parlamentets anden læsning resulterede i en række ændringsforslag, der markant ændrede teksten til fælles beslutningsprocedure. Nogle af forslagene kunne umiddelbart tiltrædes, mens andre mødte modstand hos såvel Kommissionen som Rådet, hvormed direktivforslaget måtte i forligsprocedure.

Forligsudvalget vedtog den 6. juni 2001 en fælles tekst, der blev sendt til afstemning i Europa-Parlamentet. Ved Parlamentets afstemning den 4. juli 2001 var der stemmelighed (273 stemmer henholdsvis for og imod), og forslaget faldt derfor på grund af manglende flertal.

Det nye forslag dækker det samme anvendelsesområde og indeholder de samme fundamentale principper som det foregående. Det er imidlertid blevet kompletteret for at tage højde for Europa-Parlamentets ændringer til det foregående forslag. Forslaget følger de anbefalinger, der er fremsat i "Winter-rapporten", for så vidt angår en fælles definition af "rimelig pris" (artikel 5) og indførelse af en obligatorisk tilbagekaldelsesret (artikel 14) og en obligatorisk tilbagekøbsret (artikel 15) i forbindelse med overtagelsestilbud.

Forslagets bestemmelser om modydelsen (artikel 5) fastsætter, at modydelsen kan bestå udelukkende af kapitalandele. Dog skal tilbudsgiver tilbyde kontant betaling – i det mindste som et alternativ – hvis han i en periode fra tre måneder før tilbuddets fremsættelse og til tilbudsperiodens udløb mod kontant betaling har erhvervet over 5 % af kapitalandelen eller stemmerettighederne i målselskabet.

På linie med anbefalingerne i "Winter-rapporten" fastholder det nye forslag det princip (i artikel 9), at det er op til aktionærerne at træffe beslutning om defensive foranstaltninger, når tilbuddet er gjort offentligt, og foreslår større transparens i forsvarsstrukturerne og forsvarsmekanismerne i det selskab, der omfattes af forslaget (artikel 10).

Forslagets artikel 11 fastsætter, at restriktioner med hensyn til overdragelse af kapitalandele (f.eks. ejerloft på aktieposter eller restriktioner for overdragelse af aktier) samt restriktioner i stemmeretten ikke kan gøres gældende overfor tilbudsgiver, eller ophører med at have virkning, når tilbuddet er offentliggjort (artikel 11).

Forslaget indeholder derimod ikke bestemmelser, der tilsidesætter de stemmemæssige forskelle på aktier (A- og B-aktier) og følger dermed ikke fuldt ud "Winter-rapportens" anbefalinger.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke givet udtryk for sin holdning til det nye forslag *men forventes snarligt at afgive udtalelse*. Det er på nuværende tidspunkt vanskeligt at vurdere, hvorvidt forslaget i tilstrækkelig grad imødekommer Europa-Parlamentets bekymringer over manglende beskyttelse af minoritetsaktionærer og arbejdstagere og mangel på fælles spilleregler for overtagelsestilbud i Europa.

Europa-Parlamentet har fået udarbejdet en rapport af 2 juridiske professorer med henblik på at vurdere forslaget i forhold til spørgsmålet om fælles spilleregler. I rapporten anbefales det, at forslagets artikel 11 udvides til også at omfatte A- og B-aktier. Eventuelle grundlovs-mæssige problemer i den henseende kan efter rapporten tilgodeses ved at betale en rimelig kompensation til rettighedshaverne.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

På trods af nærhedsprincippet tilkendegives det i forslaget, at der er behov for en EF-lovgivning på området. Baggrunden herfor er:

1. Det er afgørende, at der sikres et minimumsniveau for offentliggørelse og oplysninger vedrørende overtagelsestilbud, så gennemsigtigheden sikres under overtagelsesforsøg.
2. Aktionærerne bør have et minimumsniveau for beskyttelse, som bør være ensartet i EU, hvilket ikke er tilfældet i dag.
3. Det tillades i dag i flere medlemsstater, at ledelsen iværksætter forsvarsmekanismer uden aktionærernes godkendelse og der tillades andre forsvarsmekanismer i form af særlige rettigheder eller begrænsninger på stemmer og aktier. Der er dermed ikke lige vilkår for overtagelsesforsøg i Europa.

Regeringen er overordnet set enig i Kommissionens fremstilling. Der er med forslaget skabt en ramme, der giver medlemsstaterne mulighed for at tage højde for nationale forskelle.

4. Gældende dansk ret

Obligatorisk tilbud og fastlæggelse af en "rimelig pris" (artikel 5)

Pligten til at fremsætte et tilbud til aktionærerne er i dansk ret reguleret i lov om værdipapirhandel § 31. Med hensyn til modydelse er de nuværende danske regler, at denne ved et tilbud skal være den samme, kontant betaling eller aktier, som erhververen har givet for de allerede erhvervede aktier, jf. lov om værdipapirhandel § 31, stk. 1 og bekendtgørelsen om overtagelsestilbud § 5, stk. 4. Tilbudsgiver kan dog altid opfylde sin forpligtelse ved kontant betaling.

Ledelsens pligter i forbindelse med overtagelsesforsøg (artikel 9)

Efter de nuværende danske regler i aktieselskabsloven skal bestyrelsen som udgangspunkt alene forelægge beslutninger for generalforsamlingen, når dette er fastlagt i enten lov eller vedtægter. Der er i tilfælde af et overtagelsesforsøg ikke nogen pligt for bestyrelsen til at forelægge eventuelle tiltag i forbindelse med overtagelsesforsøget for generalforsamlingen. Modsat står det dog heller ikke bestyrelsen frit for at iværksætte tiltag som forsvar mod overtagelsesforsøg imod selskabets eller aktionærernes interesser. De eksisterende principper i dansk selskabsret medfører, at der for helt ekstraordinære beslutninger kan være en pligt for bestyrelsen til at henlægge kompetencen til generalforsamlingen.

Offentliggørelse af særlige oplysninger (artikel 10)

I henhold til lov om værdipapirhandel § 29, skal der i børsnoterede selskaber gives meddelelse til selskabet, når der erhverves aktier der udgør mindst 5 pct. af stemmerettighederne eller mindst 5 pct. af aktiekapitalen. Derudover skal der gives meddelelse, når grænser med 5 pct.'s mellemrum nås eller ikke længere nås. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen offentliggør meddelelse herom i styrelsens edb-informationssystem.

Restriktioner for overdragelse af kapitalandele og stemmerettigheder (artikel 11)

Grundlæggende er der i dansk ret aftalefrihed. Det vil sige, hvor der ikke er ufravigelige regler, kan der i eller uden for vedtægter aftales at begrænse rettigheder for aktionærerne. Det medfører, at der kan vedtages/aftales begrænsninger i ejerskab, stemmeret m.v.

For vedtægtsbestemte begrænsninger gælder det, at disse som udgangspunkt kan ophæves ved vedtægtsændring, jf. aktieselskabslovens § 78. Såfremt ophævelsen forringer bestemte aktionærers stilling, for eksempel deres ret til forkøbsret til andre aktier, skal ophævelsen dog tillige tiltrædes af to tredjedele af den på generalforsamlingen repræsenterede del af den aktieklasser, hvis retsstilling forringes, jf. aktieselskabsloven § 79, stk. 3.

En aktionæroverenskomst eller anden aftale kan alene ændres af de involverede parter.

Indløsningsret (squeeze-out/sell-out – artikel 14-15)

Efter dansk ret kan en aktionær, der ejer mere end 90 pct. af aktiekapitalen og 90 pct. af stemmerettigheder, i fællesskab med bestyrelsen forlange at de øvrige aktionærer skal lade deres aktier indløse, jf. aktieselskabsloven § 20 b (squeeze-out).

Minoritetsaktionærer har ret til at lade sig indløse, når en aktionær ejer mere end 90 pct. af aktiekapitalen og 90 pct. af stemmerettigheder, jf. aktieselskabslovens § 20 d (sell-out).

5. Høring

Winter-rapporten har været forelagt følgende organisationer:

Danmarks Rederiforening, Dansk Industri, Handelskammeret og Finansrådet. Organisationerne havde omfattende indsigelser til rapporten, særligt til forslaget om at afskaffe stemmeretsdifferentiering på aktier, men også til den vidtgående oplysningspligt om enkeltpersoners – herunder ansattes – aktiebesiddelser.

Direktivforslaget har været forelagt et samlet EF-Specialudvalg for etablering og tjenesteydelse og EF-Specialudvalg for finansielle anliggender. Et flertal af udvalgets medlemmer gav udtryk for betænkeligheder vedrørende artikel 9-11 i deres nuværende udformning.

Dansk Industri, Rederiforeningen, Finansrådet, Regionale og Lokale Pengeinstitutter, LD og ATP har alle udtrykt ønske om, at artikel 11 udgår af direktivet, idet de finder, at dette område bør reguleres på direktivniveau, men overlades til parternes frie aftaleret i lyset af øvrige nationale forskrifter på området. De nævnte organisationer har dertil påpeget, at bestemmelsen efter deres opfattelse muligvis strider imod grundlovens § 73 om den private ejendomsret.

Dansk Industri, Rederiforeningen, Finansrådet, Regionale og Lokale Pengeinstitutter har endvidere udtrykt ønske om, at art. 10 udgår, alternativt begrænses i dens omfang. FSR er af den opfattelse, at det antal forhold, der er omfattet af artikel 10, bør begrænses. ATP er principielt enig i bestemmelsens indhold, men ønsker ikke direktivregulering på området.

Dansk Industri, Rederiforeningen, Finansrådet, Regionale og Lokale Pengeinstitutter ønsker alle ændringer i artikel 9. Ifølge organisationernes opfattelse bør det være muligt for ledelsen at gennemføre tidligere truffne beslutninger, uden at disse forelægges aktionærerne på ny.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Såfremt forslaget vedtages i sin nuværende form, vil det kræve lovgivningsinitiativer i relation til følgende bestemmelser:

De danske regler om modydelsen (forslagets artikel 5) skal bringes i overensstemmelse med direktivet, hvilket bl.a. medfører, at modydelsen alene kan bestå af kapitalandele.

En implementering af artikel 9 vil formodentlig få betydning for dansk ret, da det ikke kan antages, at en henvisning til de eksisterende principper vil opfylde direktivets krav.

Enkelte af kravene til offentliggørelse i artikel 10, herunder oplysninger om både vedtægtsbestemte og aftalebaserede særlige begrænsninger ved overdragelse af aktier, stemmeretsbegrænsninger m.v. er p.t. ikke lovregulerede i dansk ret.

Ligeledes vil en implementering af forslaget artikel 11 medføre ændringer i dansk ret, hvorefter begrænsninger i form af ejerloft og stemmeret skal ophæves i overtagelsessituationer, uden iagttagelse af de krav der normalt stilles til sådan ophævelse.

Yderligere adskiller direktivforslagets artikel 14 og 15 sig fra dansk ret ved, at squeeze-out og sell-out reglerne skal gælde separat for hver enkelt aktieklasser. Dermed er det muligt at forlange de øvrige aktionærer indenfor for en aktieklasser indløst eller lade sig indløse indenfor en aktieklasser, uden at der er opnået mere end 90 pct. af den samlede aktiekapital og de samlede stemmerettigheder. Direktivet vil derfor medføre ændringer i dansk ret, der vil have betydning, hvor et selskab har flere aktieklasser.

Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En række danske børsnoterede virksomheder har i dag bestemmelser i deres vedtægter, som vil blive omfattet af forslaget artikel 11 som foreslået af Kommissionen. Det er ikke muligt at udtale sig om de eventuelle samfundsøkonomiske konsekvenser af en tilsidesættelse af disse beskyttelsesværn.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Forslaget har senest været forelagt Europaudvalget til orientering den 8. november 2002, forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne), den 14. november 2002.

Grundnotat er oversendt til Europaudvalget den 30. oktober 2002.

9. Direktivforslag om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder

Nyt notat

1. Baggrund og indhold

Den 15. oktober 1998 fremlagde Kommissionen en grønbog om bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering i det indre marked, KOM (98)596. På grundlag af grønbogen og de indhentede høringssvar fra de interesserede kredse fremlagde Kommissionen den 30. november 2000 en opfølgingsmeddelelse til grønbogen, som indeholdt en aktionsplan til styrkelse af kampen mod varemærkeforfalskning og piratkopiering. Heri annoncerede Kommissionen tillige, at den ville fremsætte et forslag til direktiv om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Det er dette direktivforslag, der vil blive præsenteret på rådsmødet den 3. marts 2003. Forslaget er imidlertid endnu ikke formelt oversendt til rådet og det endelige indhold kendes derfor ikke. Det er forventningen, at direktivet vil omfatte de intellektuelle rettigheder, som er omfattet af gældende EU-retsakter, herunder retsakter vedrørende varemærker, design, biopatenter, computerprogrammer, ophavsrettigheder, databaser m.v.

Formålet med direktivforslaget er at skabe ens retsgrundlag for medlemsstaternes håndhævelse af de pågældende rettigheder. Forslaget forventes at omfatte områder vedrørende erstatning og straf, principper for anvendelsen af foreløbige retsmidler (fogedforbud mv.), sagsomkostninger, fjernelse eller destruktion af piratkopierede produkter samt udvidet samarbejdet mellem medlemslandenes myndigheder med henblik på at forhindre forfalskning og piratkopiering.

Efter Kommissionens opfattelse betyder de uens regler i medlemslandene på dette område, at bekæmpelsen af forfalskning og kopiering ikke sker effektivt i EU. Dette har betydning for investeringer og for forbrugernes sikkerhed, ligesom det har indvirkning på den organiserede kriminalitet i EU.

2 Europa-Parlamentets holdning

Da forslaget endnu ikke er fremsat, har det ikke været behandlet i Europa-Parlamentet.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Da forslaget ikke er fremsat, kan dette ikke vurderes.

4. Gældende dansk ret

De danske regler om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder er i vidt omfang fastsat i de respektive love, som omfatter de enkelte rettigheder. Det drejer sig f.eks. om varemærkeloven, patentloven, designloven, ophavsretsloven m.fl. Herudover findes der regler i retsplejeloven og straffeloven.

5. Høring

Forslaget er endnu ikke fremsat og har derfor ikke været udsendt i høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere, hvilke lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser direktivforslaget har.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser af direktivet.

8. Tidligere forelæggelse for Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.